

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NAM CẦN THƠ

GIÁO TRÌNH
NGUYÊN LÝ BẢO HIỂM

Ngành: Tài chính – Ngân hàng

CHỦ BIÊN
THS. NGUYỄN TRẦN TRỌNG VINH

Cần Thơ, tháng 7 năm 2024

Lưu hành nội bộ

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NAM CẦN THƠ

GIÁO TRÌNH
NGUYÊN LÝ BẢO HIỂM
Ngành: Tài chính – Ngân hàng

CHỦ BIÊN
THS. NGUYỄN TRẦN TRỌNG VINH
THÀNH VIÊN BIÊN SOẠN
THS. HÀ NGUYỄN TUYẾT MINH

Cần Thơ, tháng 7 năm 2024

Lưu hành nội bộ

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	iii
CHƯƠNG 1 TỔNG QUAN VỀ BẢO HIỂM	1
TÓM TẮT CHƯƠNG.....	1
1.1 SỰ RA ĐỜI VÀ PHÁT TRIỂN CỦA BẢO HIỂM	1
1.2 KHÁI NIỆM BẢO HIỂM.....	4
1.3 CƠ CHẾ HOẠT ĐỘNG CỦA BẢO HIỂM	5
1.4 PHÂN LOẠI BẢO HIỂM.....	6
1.5 BẢO HIỂM VÀ QUẢN TRỊ RỦI RO.....	14
1.6 VAI TRÒ CỦA BẢO HIỂM ĐỐI VỚI ĐỜI SỐNG KINH TẾ - XÃ HỘI.....	18
KẾT LUẬN.....	20
CÂU HỎI ÔN TẬP CHƯƠNG 1	21
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	22
CHƯƠNG 2 CÁC NGUYÊN TẮC CƠ BẢN CỦA BẢO HIỂM	23
TÓM TẮT CHƯƠNG.....	23
2.1 CƠ SỞ KỸ THUẬT QUAN TRỌNG CỦA BẢO HIỂM	23
2.2 CÁC NGUYÊN TẮC CƠ BẢN VỀ MẶT KỸ THUẬT	27
2.3 CÁC NGUYÊN TẮC VỀ MẶT PHÁP LÝ.....	38
2.4 HÌNH THÀNH VÀ QUẢN LÝ QUỸ BẢO HIỂM.....	42
KẾT LUẬN.....	46
CÂU HỎI ÔN TẬP CHƯƠNG 2	47
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	49
CHƯƠNG 3 HỢP ĐỒNG BẢO HIỂM	50
TÓM TẮT CHƯƠNG.....	50
3.1 TỔNG QUAN VỀ HỢP ĐỒNG BẢO HIỂM	50
3.2 CÁC THUẬT NGỮ ĐƯỢC SỬ DỤNG TRONG HỢP ĐỒNG BẢO HIỂM	53
3.3 NỘI DUNG CỦA HỢP ĐỒNG BẢO HIỂM	64
3.4 HỢP ĐỒNG BẢO HIỂM VÔ HIỆU	66
3.5 QUÁ TRÌNH GIAO KẾT VÀ THỰC HIỆN HỢP ĐỒNG BẢO HIỂM	68
KẾT LUẬN.....	76
CÂU HỎI ÔN TẬP CHƯƠNG 3	78
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	80

CHƯƠNG 4 BẢO HIỂM XÃ HỘI, BẢO HIỂM Y TẾ, BẢO HIỂM THẤT NGHIỆP	81
TÓM TẮT CHƯƠNG.....	81
4.1 BẢO HIỂM XÃ HỘI	81
4.2 BẢO HIỂM Y TẾ	106
4.3 BẢO HIỂM THẤT NGHIỆP.....	116
KẾT LUẬN.....	123
CÂU HỎI ÔN TẬP CHƯƠNG 4	125
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	127
CHƯƠNG 5 SẢN PHẨM BẢO HIỂM THƯƠNG MẠI	129
TÓM TẮT CHƯƠNG.....	129
5.1 TỔNG QUAN VỀ SẢN PHẨM BẢO HIỂM THƯƠNG MẠI	129
5.2 BẢO HIỂM XE CƠ GIỚI.....	132
5.3 BẢO HIỂM HÀNG HẢI	140
5.4 BẢO HIỂM HỎA HOẠN.....	145
5.5 BẢO HIỂM XÂY DỰNG VÀ LẮP ĐẶT	151
5.6 BẢO HIỂM TRÁCH NHIỆM CỦA CHỦ SỬ DỤNG LAO ĐỘNG ĐỐI VỚI NGƯỜI LAO ĐỘNG	159
5.7 BẢO HIỂM CON NGƯỜI	163
KẾT LUẬN.....	171
CÂU HỎI ÔN TẬP CHƯƠNG 5	172
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	175

LỜI NÓI ĐẦU

Bảo hiểm được xem là một ngành kinh doanh không thể thiếu được trong bất kỳ nền kinh tế của một quốc gia bởi vì hoạt động của các công ty bảo hiểm tạo ra một công cụ phòng chống rủi ro hữu hiệu cho từng doanh nghiệp và cho toàn bộ nền kinh tế. Tuy nhiên, số lượng giáo trình về lĩnh vực này còn hạn chế, có thể kể đến một số giáo trình tiêu biểu đang lưu hành như Nguyễn Tiến Hùng (2007), Phan Thị Cúc (2008), Đặng Văn Dân (2018),... Các giáo trình này có cung cấp cho người đọc kiến thức nền tảng và các kỹ thuật tính toán cơ bản phục vụ cho nghiệp vụ bảo hiểm, đặc biệt là các sản phẩm bảo hiểm thương mại. Tuy nhiên, các văn bản vi phạm pháp luật đề cập đến trong các giáo trình trên đã lỗi thời đồng thời các giáo trình trên chưa đề cập đến mảng các sản phẩm bảo hiểm xã hội. Hơn thế nữa, các giáo trình trên chủ yếu tập trung vào hệ thống hóa lý thuyết mà hạn chế đưa ra các ví dụ và bài tập.

Nhận thấy vấn đề trên, Giáo trình Nguyên lý bảo hiểm ra đời nhằm giúp cho sinh viên khối ngành Kinh tế nói chung và chuyên ngành Tài chính – Ngân hàng nói riêng có thêm tài liệu học tập về nguyên lý bảo hiểm bằng tiếng Việt. Khi tham khảo giáo trình này, người đọc có thể hiểu và vận dụng được lý thuyết cơ bản về quản trị rủi ro, bảo hiểm và thị trường bảo hiểm; các nguyên tắc lớn của hoạt động bảo hiểm; những vấn đề mang tính nguyên tắc của hợp đồng bảo hiểm; đặc điểm, nguyên tắc chung của các loại hình bảo hiểm.

Nội dung của giáo trình được chia thành 5 chương:

- Chương 1: Tổng quan về bảo hiểm
Ths. Nguyễn Trần Trọng Vinh biên soạn
- Chương 2: Các nguyên tắc cơ bản của bảo hiểm
Ths. Nguyễn Trần Trọng Vinh biên soạn
- Chương 3: Hợp đồng bảo hiểm
Ths. Nguyễn Trần Trọng Vinh biên soạn
- Chương 4: Bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế, bảo hiểm thất nghiệp
Ths. Hà Nguyễn Tuyết Minh biên soạn
- Chương 5: Bảo hiểm thương mại
Ths. Hà Nguyễn Tuyết Minh biên soạn

Tuy có nhiều cố gắng nhưng giáo trình khó tránh khỏi thiếu sót. Tập thể tác giả mong nhận được những ý kiến đóng góp của đồng nghiệp, của bạn đọc gần xa để kịp thời chỉnh sửa nhằm giúp giáo trình ngày càng hoàn thiện hơn. Thư góp ý, bổ sung cho giáo trình xin gửi về địa chỉ email: nttvinh@nctu.edu.vn

Xin chân thành cảm ơn và trân trọng giới thiệu cuốn sách này cùng bạn đọc.

Tập thể tác giả